

## ЗМІСТ

|                                                                                                 |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ВСТУП.....</b>                                                                               | <b>3</b>  |
| <b>РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади цифрового живопису.....</b>                                      | <b>6</b>  |
| 1.1. Історія та сучасний розвиток цифрового мистецтва.....                                      | 6         |
| 1.2. Виразальні можливості цифрового живопису у створенні принтів...                            | 9         |
| 1.3. Цифровий живопис і fashion-ілюстрація: перетин художніх мов.....                           | 15        |
| 1.3.1 Витоки та розвиток fashion-ілюстрації.....                                                | 15        |
| 1.3.2 Особливості художньої мови fashion-ілюстрації.....                                        | 16        |
| 1.3.3 Синтез fashion-ілюстрації та цифрового живопису.....                                      | 17        |
| 1.3.4 Взаємодія символізму та fashion-естетики.....                                             | 17        |
| 1.3.5 Fashion-ілюстрація як форма мистецького висловлювання...                                  | 18        |
| 1.3.6 Вплив цифрового живопису на розвиток fashion-ілюстрації..                                 | 18        |
| 1.3.7 Поєднання fashion-естетики та класичної іконографії.....                                  | 19        |
| 1.3.8 Неоренесанс як художній тренд digital-арту.....                                           | 19        |
| 1.3.9 Діалог цифрової моди та класики.....                                                      | 20        |
| <b>РОЗДІЛ 2. Практична реалізація серії авторських принтів засобами цифрового живопису.....</b> | <b>21</b> |
| 2.1. Концепція та розробка авторських ілюстрацій.....                                           | 21        |
| 2.2. Технологічні етапи створення та підготовки принтів до друку.....                           | 26        |
| <b>ВИСНОВКИ.....</b>                                                                            | <b>36</b> |
| <b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....</b>                                                          | <b>38</b> |
| <b>ДОДАТКИ.....</b>                                                                             | <b>41</b> |
| Додаток А                                                                                       |           |

## ВСТУП

Сучасний світ мистецтва перебуває у стані глибинних трансформацій, спричинених стрімким розвитком цифрових технологій. Якщо впродовж століть художня творчість ґрунтувалася переважно на традиційних техніках – живописі олією, аквареллю чи графічних матеріалах, - то нині дедалі більшої ваги набувають цифрові інструменти, здатні розширювати межі художнього експерименту. Цифровий живопис сформував нову візуальну парадигму, у якій поєднуються класичні принципи образотворчого мистецтва з можливостями комп'ютерних технологій, що створює унікальне поле для творчості, освіти та комерційних практик. [4].

Цифрові художні практики сьогодні відіграють ключову роль у формуванні візуальної культури, впливають на дизайн, рекламу, ілюстрацію та модну індустрію. Особливе місце серед цих напрямів посідає фешн-ілюстрація, яка значною мірою визначає стилістику сучасних візуальних трендів та стає значущим феноменом креативної економіки.

Одним із найпопулярніших інструментів сучасного митця є за стосунок Procreate, [25]. який поєднує доступність інтерфейсу з широким набором професійних функцій. Завдяки мобільності та гнучкості у використанні, він став незамінним у практиці ілюстраторів, концепт-художників, дизайнерів та представників fashion-індустрії. Procreate відкриває нові можливості як для створення повноцінних художніх полотен, так і для розробки комерційних продуктів, серед яких особливе місце посідають авторські принти.

У сучасних умовах глобалізації та високої конкуренції у сфері моди значно зростає попит на унікальні дизайнерські рішення, що поєднують художню самобутність і комерційну привабливість. Зокрема, актуальною стає практика створення капсульних колекцій з авторськими принтами, які відображають індивідуальний почерк митця й одночасно відповідають тенденціям світової візуальної культури. Саме цифровий живопис, завдяки своїй пластичності та швидкій адаптивності до виробничих процесів, дозволяє

поєднати естетику з функціональністю, а творчість – із прикладним використанням.

**Актуальність теми** зумовлена необхідністю осмислення ролі цифрового живопису в сучасній художній культурі та його інтеграції у сферу дизайну одягу. Дослідження ґрунтується на поєднанні теоретичного аналізу та практичного експерименту, що дає змогу не лише розкрити потенціал цифрових інструментів у творчості, а й продемонструвати їхнє прикладне застосування у створенні авторської колекції принтів для streetwear-моди.

**Мета роботи** – дослідити виражальні можливості цифрового живопису у застосунку Procreate та реалізувати їх у створенні серії авторських принтів для капсульної колекції одягу.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких завдань:

1. Проаналізувати історичні передумови та сучасні тенденції розвитку цифрового живопису.
2. Дослідити функціональні можливості за стосунку Procreate у контексті художньої та дизайнерської практики.
3. Сформувати концепцію серії авторських ілюстрацій для капсульної колекції.
4. Описати технологічні етапи підготовки принтів до друку.

У роботі використано комплекс загальнонаукових і мистецтвознавчих **методів**: теоретичний аналіз (опрацювання наукових джерел), історико-порівняльний, типологічний, візуально-аналітичний, мистецтвознавчий аналіз творів, структурно-композиційний аналіз авторських робіт, а також методи проектного моделювання у практичній частині дослідження.

**Об’єкт дослідження** – цифровий живопис як сучасний напрям образотворчого мистецтва.

**Предмет дослідження** – процес створення авторських принтів засобами цифрового живопису.

**Наукова новизна** роботи полягає у поєднанні художнього експерименту з практичним результатом у сфері fashion-дизайну. На відміну від традиційних

підходів, у роботі розглядається можливість інтеграції цифрового живопису у створення принтів для капсульних колекцій як прикладу комерціалізації мистецьких ідей.

**Практичне значення** полягає у можливості використання результатів дослідження в дизайнерській практиці, у сфері поліграфії, авторського мерчу, арт-друків, рекламної продукції, а також у професійній діяльності цифрових художників та ілюстраторів. Розроблена серія авторських принтів може бути використана як приклад для подальших творчих експериментів та освітніх проєктів у галузі цифрового живопису, а також для формування реальних дизайнерських колекцій, слугувати основою для співпраці з брендами та сприяти розвитку власного творчого стилю митця.

Структура роботи зумовлена логікою дослідження і складається з двох розділів. У першому розділі проаналізовано історію становлення цифрового мистецтва, подано мистецтвознавчий аналіз цифрового живопису як нового виду художньої творчості, розглянуто особливості його візуальної мови та художніх прийомів. Також у цьому розділі визначено місце fashion-ілюстрації в сучасній візуальній культурі та її трансформацію в цифровому вимірі.

Другий розділ присвячений практичній реалізації авторського задуму – створенню серії з чотирьох цифрових арт-принтів, виконаних у програмі Procreate. Розглянуто етапи творчого процесу: від формування задуму та пошуку візуальних прототипів до побудови композицій, підбору стилістики, опрацювання фактур та фінальної підготовки робіт до друку.

Таким чином, дана кваліфікаційна робота поєднує теоретичне обґрунтування та практичну творчу реалізацію, спрямовану на виявлення художнього потенціалу цифрового живопису у створенні авторських принтів у синтезі класичного та сучасного мистецтва.

## **РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЦИФРОВОГО ЖИВОПISY**

### **1.1. Історія та сучасний розвиток цифрового мистецтва**

Цифрове мистецтво як явище візуальної культури сформувалося на перетині технічного прогресу та художнього пошуку другої половини ХХ століття. Його поява була безпосередньо зумовлена розвитком обчислювальної техніки, а саме появою перших комп'ютерів, здатних відтворювати графічні зображення. Одним із перших прикладів синтезу мистецтва та технологій стали експерименти з генеративною графікою, здійснені у 1960-х роках такими митцями, як ЙонШварцер, ФрідерНаке, Вернер Айзен, Джордж Нісс та Херберт Франке, які за допомогою математичних алгоритмів створювали абстрактні візуальні композиції [1].

Хоча перші форми цифрового мистецтва мали переважно експериментальний характер, вони вже тоді ставили питання про те, чи може комп'ютер бути не лише інструментом, а й повноцінним художнім медіа. У 1970–1980-х роках поширюється комп'ютерна графіка, 3D-моделювання, з'являються перші програми для редагування зображень. Поворотним моментом можна вважати створення програми AdobePhotoshop (1987), яка відкрила художникам принципово нові можливості у роботі з цифровим зображенням [16].

На думку Льва Мановича, одного з провідних теоретиків цифрової культури, цифрове мистецтво є «ноюю візуальністю», яка поєднує у собі як риси традиційного мистецтва, так і алгоритмічну природу сучасних технологій [15]. Він зазначає, що цифрова форма зображення не просто відтворює реальність, а створює нові способи її репрезентації, виводячи художню творчість за межі матеріального простору.

У 1990-х роках цифрове мистецтво починає закріплюватися як самостійна мистецька практика. З'являються такі напрями, як: цифровий живопис (Digital Painting), комп'ютерна графіка, цифрова скульптура, арт-анімація, фрактальне мистецтво, піксель-арт, генеративне мистецтво, VR-арт та AR-арт, NFT-арт як феномен ХХІ століття. [8].

На межі XX–XXI століть цифрове мистецтво поступово виходить із вузьких меж експериментальних лабораторій та технологічних студій у сферу масової культури. На цей період припадає розвиток графічних планшетів (Wacom, Huion), перших арт-спільнот у мережі (CGSociety, DeviantArt), а також поширення програмних продуктів, орієнтованих спеціально на цифрових художників: *CorelPainter*, *ArtRage*, *AdobeIllustrator*.

У цей час цифровий живопис стає повноцінною художньою практикою, яку починають використовувати:

- ілюстратори та дизайнери для створення обкладинок, рекламних плакатів, editorial-ілюстрацій,
- концепт-художники у кіно та ігровій індустрії (Hollywood, Disney, Blizzard, Ubisoft),
- медіа-художники у сфері мультимедійних інсталяцій,
- фешн-ілюстратори, які популяризують цифрову подачу моди.

Поширення цифрового живопису стало результатом двох ключових факторів:

**Демократизація художньої професії** – цифрові інструменти стали доступні будь-кому з ноутбуком або планшетом.

**Естетична трансформація візуальної культури** – нові покоління аудиторії мислять візуально і швидко сприймають зображення, тому ринок вимагає цифрового контенту.

Особливо важливо зазначити, що цифрове мистецтво не заперечує традиційне. Навпаки – воно активно запозичує академічні основи, такі як малюнок, перспектива, композиція, теорія кольору, світлотінь. Багато сучасних цифрових художників інтегрують у свої роботи принципи живописних шкіл Джотто, Боттічеллі, Леонардо да Вінчі, Караваджо, Сурбарана, Рубенса та інших майстрів.

У сучасному мистецтвознавчому дискурсі цифрове мистецтво розглядається як синтетичне явище, що поєднує в собі художність та технологічність, індивідуальну творчість та алгоритмічні процеси. Дослідники

підкреслюють, що мистецькі практики XXI століття вже не є суто аналоговими чи цифровими – вони стають гібридними. Як зазначає В. Флюссер, «інструменти визначають спосіб мислення художника», а отже поява нового інструменту завжди змінює художній процес [3].

Цифровий живопис як художній напрям став можливим завдяки поєднанню трьох факторів:

1. параметричність цифрової графіки (зображення складається з пікселів, а не фарби),
2. програмованість (можливість створення шарової структури, фільтрів, undo/redo),
3. інтерактивність (художник працює у динамічному цифровому середовищі, з необмеженою кількістю варіацій).

Цифрове зображення існує у два етапи: спочатку як модуль даних (цифровий файл), а вже потім як візуальна форма (зображення на екрані чи у друку) [24]. Така подвійна природа цифрового мистецтва викликала дискусії про його онтологічний статус: чи можна вважати цифрову картину мистецтвом, якщо оригінал існує тільки як потік даних? Проте сучасні мистецтвознавці стверджують, що мистецтво визначається не матеріалом, а авторським задумом, тож цифровий живопис є логічним етапом розвитку мистецтва.

Розвиток цифрового мистецтва у XXI столітті тісно пов'язаний із соціокультурними явищами глобалізації, діджиталізації та зростанням впливу візуальних медіа. Віртуальні простори поступово стають новими платформами для художньої творчості, а цифрові зображення – універсальним способом комунікації між митцем і глядачем. Такий тип мистецтва характеризується відсутністю жорстких меж, жанровою свободою та активною взаємодією з іншими сферами культурного виробництва, зокрема дизайном, рекламою, кінематографом, анімацією та модою.

Сьогодні цифровий живопис є невід'ємною складовою креативної індустрії.

Завдяки своїй варіативності та зручності він широко застосовується в:

- комерційних візуальних проєктах (мерч, постери, бренд-ілюстрації);
- редакційній ілюстрації (журнали, книжкові оформлення);
- фешн-індустрії (лукбуки, рекламні кампанії, трендові ілюстрації);
- розважальних медіа (концепт-арт для кіно й геймдеву);
- авторському мистецтві (арт-друки, NFT, арт-карти тощо).

Таким чином, цифровий живопис не лише підтвердив свою художню самодостатність, але й відкрив нові можливості для візуальних експериментів. Він поєднав традиційну художню мову з потенціалом комп'ютерних технологій, сприяючи виникненню нових жанрів, стилів і технік.

Підсумовуючи, слід констатувати, що цифрове мистецтво сформувалося як логічний етап розвитку образотворчої культури, успішно інтегрувало традиційні художні методи в нове технічне середовище. Стало повноцінним інструментом професійних художників, та є впливовим культурним явищем у глобальному комунікаційному просторі.

Ці передумови визначають актуальність подальшого вивчення цифрового живопису, як сучасної художньої практики та обґрунтовують вибір цієї теми для мистецького дослідження.

## **1.2. Виразальні можливості цифрового живопису у створенні принтів**

Цифровий живопис як самостійний вид образотворчого мистецтва відкриває широкі виразальні можливості, що роблять його особливо ефективним у створенні авторських принтів.

Принт можна розглядати як мистецький образ, створений автором із можливістю тиражування у друкованому або цифровому середовищі. На відміну від класичного графічного мистецтва, де процес тиражування обмежений технікою (літографія, офорт, ліногравюра тощо), у цифровому живописі авторський принт зберігає повну якість оригіналу та легко адаптується до різних медіа.



Виразальні можливості цифрового живопису визначаються його технічними та художніми особливостями. Серед ключових характеристик можна виділити:

### **1. Шарова структура зображення як засіб художньої гнучкості**

Однією з головних відмінностей цифрового живопису від традиційного є робота у багат шаровій системі (layers), що дозволяє:

- вибудовувати композицію поетапно;
- працювати з формами незалежно одна від одної;
- експериментувати з прозорістю та накладанням фактур;
- вносити зміни без пошкодження інших частин зображення;
- створювати складні художні ефекти (glow, overlay, multiply тощо).

Шаровість відкриває нові можливості для композиційного акцентування, що є важливим у створенні принтів, оскільки саме виразність композиції забезпечує увагу глядача і формує художній стиль.

### **2. Експеримент із фактурою та матеріальністю**

Хоча цифровий живопис є нематеріальним за своєю природою, він здатний імітувати фактури традиційних матеріалів – олійних фарб, гуаші, пастелі, акварелі, туші, графітового олівця, вугілля [21]. Завдяки цьому цифровий принт може зберігати художню виразність, властиву класичним технікам, але водночас залишатися гнучким і технологічним.

Більшість професійних програм, таких як Procreate, Corel Painter, Clip Studio Paint, містять багаті бібліотеки пензлів та текстур, що роблять процес створення індивідуальної фактури не лише технічно можливим, але й естетично значущим. Фактура стає не лише декоративним елементом, а й важливою частиною образу.

### **3. Робота з кольором і світлотінню**

Цифровий живопис надає художнику практично необмежені можливості у роботі з кольоровою гамою, контрастами, тональними переходами й освітленням. На відміну від традиційних технік, де корекція кольору часто є незворотною або складною, цифрові програми дозволяють:

- швидко змінювати колірні рішення через ColorBalance, Hue/Saturation, Curves;
- використовувати градієнти, кольорові маски та адаптивне висвітлення;
- застосовувати атмосферні ефекти (туманність, сяйво, реалістичні відблиски);
- створювати емоційну атмосферу кольором (тепло/холод, драматизм, романтика, експресія).

За допомогою кольору автор може формувати психологічну напругу образу [19]. Наприклад, насичена червона гама використовується для передачі енергії та пристрасті, пастельні тони – для ніжності, золото і ультрамарин – для створення відчуття сакральності, що особливо важливо у проєкті з використанням ангельської іконографії.

#### 4. Синтез реалізму та стилізації

Цифровий живопис дозволяє поєднувати реалістичні риси з декоративністю та абстракцією. Це особливо важливо для створення принтів, де необхідно знайти баланс між змістом, естетикою та стилем. Художник може варіювати стилістику зображення, детальніше у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Стилістика зображення

| Тип зображення     | Особливості                                     |
|--------------------|-------------------------------------------------|
| Реалістичне        | Об'ємність, деталізація, правдоподібність форми |
| Стилізоване        | Узагальнення, декоративність, виразна пластика  |
| Експресивне        | Динамічні мазки, емоційна напруга               |
| Модернізоване      | Авторська інтерпретація, інноваційні ефекти     |
| Fashion-ілюстрація | Елегантні лінії, динаміка, акцент на образ      |

Цей синтез дає можливість створювати яскраві, концептуальні принти, що ефективно поєднують художню виразність і сучасний стиль.

## 5. Виразність лінії як носія стилю

У цифровому живописі лінія може виконувати як **конструктивну**, так і **емоційно-експресивну** функцію. Особлива увага лінії приділяється у fashion-ілюстрації, де вона стає головним засобом художньої виразності. Стильні, довгі, легкі, інколи асиметричні чи енергійні лінії формують образ і передають характер моделі або емоцію руху.

Завдяки можливості цифрового редагування художник може:

- працювати з будь-якою товщиною, ритмом і пластикою лінії;
- додавати каліграфічні риси;
- імітувати перо, туш, сухий пензель, вугілля;
- поєднувати контурні та живописні техніки;
- використовувати мастихінові ефекти або графітову текстуру пензлів.

У цифрових програмах, зокрема в Procreate, реалізована можливість стабілізації лінії (StreamLine), що дозволяє досягти ідеальної чистоти контуру, чого складніше досягнути в традиційній техніці [21]. Саме тому мова лінії стає важливим компонентом візуального стилю авторського принта.

## 6. Авторська експресія через цифрові кисті

Особливе значення у цифровому живописі має характер мазка. Якщо у традиційному мистецтві мазок залежить від фізичних властивостей фарби, пензля, тиску та поверхні, то в цифровому живописі він залежить від:

- налаштування пензля (brushsettings),
- фактури,
- розмиття,
- динаміки натиску (pressuresensitivity),
- швидкості руху пера.

Художники можуть створювати власні пензлі, що стає способом розвитку індивідуального авторського стилю. Це дозволяє цифровому живопису виходити за межі масового тиражування та зберігати унікальність кожної роботи [23].

## **7. Композиційні можливості цифрового живопису**

Композиція у цифровому живописі може будуватися за класичними законами організації простору, однак цифрове середовище дає можливість:

- легко застосовувати композиційні сітки (Rule of Thirds, Golden Ratio);
- експериментувати з ракурсами та масштабністю об'єктів;
- використовувати кадрування як художній прийом;
- створювати глибину простору методами атмосферної перспективи та розмиття;
- працювати з асиметричними та динамічними композиціями.

Це особливо важливо при створенні принтів, адже вони мають бути візуально завершеними та привертати увагу з першого погляду [6]. Композиція визначає не лише організацію зображення, а й емоційну структуру роботи – напружену, гармонійну, відкриту чи інтровертну.

## **8. Синтез тексту й зображення**

Цифровий живопис у сфері принт-дизайну часто передбачає **використання текстових елементів**. Типографіка може не лише доповнювати зображення, а й ставати частиною художнього задуму. Такий підхід характерний для: арт-постерів, fashion-принтів, авторських колекцій мерчу, рекламної ілюстрації.

Поєднання тексту й зображення дозволяє підсилити смислову виразність роботи. Наприклад, у серії принтів із мотивом ангельської іконографії текст може підсилювати метафоричний чи духовний зміст, передавати цитати, фрази-символи («Earth», «Air», «Water», «Fire», «Sacrum», «Ethereal»), або навіть художні авторські підписи як частину композиції.

## **9. Можливості стилізації та символізму**

Цифровий живопис, завдяки своїм засобам трансформації образу, дозволяє поєднувати реалістичний та декоративний підхід, створюючи стилізовані образи [5]. Це особливо актуально у сучасній fashion-естетиці, де важливо не лише зображувати об'єкт, а й передавати настрій, характер і стиль. Завдяки інструментам цифрового середовища художник може:

- розробляти власні стилістичні підходи;
- працювати з метафоричними символами;
- використовувати цитати з історичного мистецтва (наприклад, з фресок Джотто, Рафаеля, Мікеланджело, Боттічеллі);
- поєднувати традиційні сакральні образи з сучасною візуальною культурою;
- створювати нео-іконографію – сучасний стиль цифрового духовного мистецтва.

Така символічність відіграє важливу роль у створенні авторських принтів, оскільки дає можливість формувати власний смисловий всесвіт. Принти з символічним підтекстом мають не тільки естетичну цінність, а й викликають емоційний відгук у глядача.

## 10. Переваги цифрового живопису у створенні принтів

Узагальнюючи зазначене вище, можна визначити ключові переваги цифрового живопису у створенні принтів, див. табл. 1.2

Таблиця 1.2

### Ключові переваги цифрового живопису у створенні принтів

| Перевага           | Значення                                                   |
|--------------------|------------------------------------------------------------|
| Творчий контроль   | Можливість редагувати зображення на будь-якому етапі       |
| Технічна гнучкість | Використання шарів, масок, змішування режимів палітри      |
| Висока якість      | Підготовка файлів у високій роздільній здатності для друку |
| Унікальний стиль   | Створення власних пензлів, фактур і стилістики             |
| Виразність         | Поєднання кольору, лінії, світлотіні, композиції           |
| Тиражування        | Легка адаптація під різні види друку                       |
| Сучасність         | Актуальність у комерційному та арт-середовищі              |

Отже, цифровий живопис є не просто технологічним інструментом, а повноцінним художнім медіумом, що дозволяє митцю реалізувати свій творчий потенціал у сучасному мистецькому контексті. Його виражальні можливості роблять його надзвичайно ефективним у сфері створення авторських принтів, які на межі мистецтва, дизайну та моди формують нову візуальну мову.

### 1.3. Цифровий живопис і fashion-ілюстрація: перетин художніх мов

Fashion-ілюстрація як напрям сучасної візуальної культури посідає важливе місце на перетині мистецтва та модної індустрії. Вона виконує функцію не лише презентації одягу, а й формує естетичний дискурс моди, виражаючи емоції, стиль, атмосферу й авторське бачення. Сьогодні fashion-ілюстрація є не просто допоміжним інструментом для дизайну, а самостійним видом мистецтва, який має власні естетичні принципи, візуальну мову та художні засоби [7].

У добу цифрових технологій fashion-ілюстрація зазнала значної трансформації. Вона перейшла із друкованих модних журналів (*Vogue*, *Harper's Bazaar*, *Elle*, *L'Officiel*) у цифровий формат, отримавши глобальний майданчик для популяризації в соцмережах – *Instagram*, *Pinterest*, *Behance*, *ArtStation*. Цифрова революція не тільки змінила техніку виконання модної ілюстрації, але й розширила межі творчого експерименту.

#### 1.3.1 Витоки та розвиток fashion-ілюстрації

Як мистецьке явище fashion-ілюстрація сформувалася у XIX–XX століттях на основі традиційної романтичної графіки. Її золотий період припадає на першу половину XX століття, коли працювали такі знакові ілюстратори, як:

- **Ерте (Romaine Tirtoff)** – автор гламурної стилістики арт-деко;
- **Рене Грюо (René Gruau)** – ілюстратор Dior і Givenchy, який ввів стриману й елегантну графіку;
- **Антоніо Лопес (Antonio Lopez)** – митець, який додав fashion-ілюстрації динаміку та експресію 70-х років;
- **Девід Даунтон (David Downton)** – сучасний майстер, який зберіг ліризм класичної fashion-ілюстрації у XXI столітті.

Поява цифрових технологій наприкінці XX століття сприяла новому піднесенню модної ілюстрації. Вона стала не лише стилістичним мистецтвом, а й мовою рекламної естетики.

**Цифрова fashion-ілюстрація активно використовується у:**

- брендингу та рекламних кампаніях (*Chanel, Dior, Gucci, Prada*);
- оформленні подій та показів мод;
- редакційній графіці;
- авторських проєктах;
- комерційних колекціях принтів та мерчу.

**1.3.2 Особливості художньої мови fashion-ілюстрації**

Fashion-ілюстрація має власну унікальну візуальну мову, яка відрізняє її від класичної реалістичної образотворчої практики. Вона не ставить за мету документальне зображення одягу чи моделі, а прагне передати образ, характер, настрій, пластику тіла та естетику стилю.

**Головні риси fashion-ілюстрації:**

- **Емоційна експресія** – кожна робота містить емоційний жест, жестову пластику, почуття чи характер.
- **Стилізація форми** – пропорції часто подовжуються для вираження елегантності; іноді силует набуває майже скульптурної форми.
- **Акцент на лінії** – чіткість, пластичність, ритм і темперамент лінії мають головне значення.
- **Умовність і образність** – відмова від зайвих деталей заради естетичного акценту.
- **Акварельність і легкість подачі** – навіть у цифрових варіантах зберігається ефект ескізності, легкого мазка, прозорості.

Тож, ілюстрація – це мистецтво натяку: не потрібно показувати все, достатньо лише дозволити уяві глядача завершити образ. Цей принцип є ключовим для того, щоб зрозуміти функцію мінімалізму і відбору деталей у fashion-ілюстрації.

### **1.3.3 Синтез fashion-ілюстрації та цифрового живопису**

Перехід fashion-ілюстрації в цифровий формат дав митцям більшу технічну свободу, можливість змішувати графіку з живописом, швидке редагування та експерименти, тиражування й адаптацію під різні носії (постери, тканини, принти, мерч).

Цифровий живопис дозволив зберегти традиційну естетику fashion-ілюстрації, але підкріпити її: новою динамікою, глибшою роботою з кольором, складнішими фактурами, поєднанням графічності та об'ємності.

Сучасні digital fashion-художники, такі як Megan Hess, Laura Laine, Jessica Durrant, David Downton, Connie Lim, довели, що цифрова fashion-естетика здатна зберегти вишуканість, стиль та художню інтелігентність цієї дисципліни.

### **1.3.4 Взаємодія символізму та fashion-естетики**

Fashion-ілюстрація не обмежується лише презентацією одягу – вона є засобом візуального мислення, у якому модний образ часто набуває символічного або метафоричного змісту. Тобто, візуальні коди стають універсальною мовою культури, а це означає, що fashion-ілюстрація несе в собі знаковість, естетику стилю та цінний підтекст.

**Символізм у fashion-ілюстрації може проявлятися у:**

- виборі кольору (чорний – сила й елітарність; білий – чистота; червоний – емоція та енергія),
- пластиці лінії (стриманість або темперамент),
- силуеті (тендітність, величність, елегантність),
- включенні міфологічних, релігійних чи культурних мотивів, які підсилюють смислове навантаження.

Саме на цьому перетині виникає унікальний творчий напрям – неофешн-іконографія. Це поєднання християнських, міфологічних або сакральних символів із сучасною модною естетикою. У сучасній цифровій ілюстрації все частіше з'являються роботи, де fashion-модель постає як архетип, символ, «нова муза» чи навіть сакральний образ.



### **1.3.5 Fashion-ілюстрація як форма мистецького висловлювання**

На сучасному етапі fashion-ілюстрація перестала бути лише комерційним інструментом модної індустрії. Вона поступово увійшла до галерей, арт-ярмарків і стала використовуватися не лише в журналах, а й у сучасних арт-проектах. Її унікальність полягає в тому, що вона зберігає міждисциплінарність – перебуває між мистецтвом та дизайном, поєднує практичну функцію з високою естетичною культурою.

#### **Серед основних характеристик fashion-ілюстрації як мистецтва:**

- естетична спрямованість на красу та вишуканість образу;
- моделювання характеру через пластику фігури;
- прагнення до емоційної елегантності, а не до реалістичності;
- поетичність образу – кожна робота є візуальною поезією;
- динаміка композиції– робота завжди має відчуття руху;
- індивідуальний авторський стиль– головна умова художньої цінності.

Модна ілюстрація є «візуальним еквівалентом *haute couture*»– вона не лише зображує моду, а й формує її як культурний феномен [7].

### **1.3.6 Вплив цифрового живопису на розвиток fashion-ілюстрації**

Цифровий живопис популяризував fashion-ілюстрацію, зробивши її більш доступною для молодих художників.

#### **Водночас він:**

- розширив художні прийоми (накладання ефектів, робота зі світлом, текстурами, об'ємом);
- збагатив виразність образу;
- дав можливість створювати серії робіт та авторські принт-колекції;
- дозволив поєднувати графіку, живопис і колаж;
- забезпечив тиражування та друк без втрати якості.

У цифровому форматі fashion-ілюстрація вийшла за межі моди й стала частиною сучасного мистецтва. Саме тому у світових галереях з'являються

виставки digital fashion-арту, а візуальні художники співпрацюють з топовими модними брендами.

### **1.3.7 Поєднання fashion-естетики та класичної іконографії**

Синтез fashion-ілюстрації з мотивами класичного мистецтва, зокрема з іконографічними та фресковими традиціями, є характерною рисою сучасної візуальної культури. Цей напрям поєднує естетику сакральності з естетикою стилю, утворюючи нову художню мову.

Особливо популярним є звернення до образу ангела як багатозначного символу.

**В історії мистецтва ангел традиційно означав:** зв'язок між небом і землею; захист і охорону; духовну чистоту та одкровення; піднесені ідеали.

**У сучасному мистецтві цей образ переосмислюється – він стає:**

- метафорою внутрішнього стану людини,
- символом жіночності й духовної краси,
- знаком світлого начала у світі хаосу,
- модерним естетичним архетипом.

Сучасні художники все частіше зображують ангелів не у традиційній канонічній манері, а в переосмисленій, актуальній формі: з сучасними емоціями, в fashion-силуетах, із змістовною метафорикою. Такі роботи створюють візуальний діалог між минулим і сучасністю, духовністю та естетикою стилю.

### **1.3.8 Неоренесанс як художній тренд digital-арту**

В останні роки в цифровому мистецтві активно розвивається напрям неоренесансу – повернення до естетики Ренесансу з новими стилістичними засобами. На digital-платформах з'являються роботи, що цитують або інтерпретують:

- фрески Джотто і Чімабуе;
- небесні сцени Рафаеля;
- динамічну пластику Мікеланджело;
- театральну світлотінь Караваджо;

- барокову урочистість Рубенса.

Такий підхід актуальний і для авторського проєкту, адже саме у цифровому живописі стає можливим тонкий художній діалог із фресковою традицією, але при цьому зберігається індивідуальний сучасний стиль художника.

### **1.3.9 Діалог цифрової моди та класики**

Сучасний синтез fashion-ілюстрації та цифрового живопису дозволяє по-новому переосмислювати культурні архетипи. Цей діалог між минулим і сучасністю особливо виразно виявляється у творчих проєктах, де поєднуються:

- сакральні образи і сучасна мода,
- класична композиційна гармонія і авторська експресія,
- традиційні символи і нові естетичні коди,
- духовні цінності і новітні технології мистецького виробництва.

Поєднання мотивів ангельської іконографії з fashion-образами дає змогу створити візуально сильні, емоційно насичені авторські роботи. Такий підхід поглиблює художню концепцію твору; додає змістовності та філософського підтексту; викликає емоційний відгук у глядача; робить принт не просто зображенням, а візуальною історією; формує унікальність авторського стилю.

Саме тому цифрова fashion-ілюстрація сьогодні є не лише способом представлення моди, але й полем художнього експерименту, що поєднує традиції та інновації. Вона стала невід'ємною частиною візуального мистецтва XXI століття, а її інтеграція у цифровий живопис сприяє появі творчих проєктів нового типу – таких, як авторські серії принтів, що поєднують мистецтво та дизайн.

## РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ СЕРІЇ АВТОРСЬКИХ ПРИНТІВ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВОГО ЖИВОПИСУ

### 2.1. Концепція та творчий задум авторської серії

Творчий проєкт, представлений у даній дипломній роботі, передбачає створення серії з чотирьох авторських принтів у техніці цифрового живопису в програмі Procreate, об'єднаних спільною темою «Чотири стихії: Земля, Повітря, Вода, Вогонь».

Концепція серії ґрунтується на поєднанні:

- **образної символіки природних стихій**, які у світовій культурі традиційно уособлюють фундаментальні стани буття;
- **сучасної fashion-естетики**, що дозволяє переосмислити кожен стихію через жіночий образ, пластику тіла та декоративність модної ілюстрації;
- **елементів неоренесансної стилістики**, які підсилюють асоціативність, духовність та гармонійність композицій.

Основна тема - **«Межа видимого»**, що уособлює поєднання духовності та сучасності, мови символів і авторської чуттєвості. Ідея серії полягає в інтерпретації теми чотирьох стихій – Землі, Повітря, Води та Вогню – як метафори внутрішніх станів людини. Кожна стихія символізує певний аспект жіночої сили, інтелігентності та емоційної глибини, розкриваючи красу людського духу через образно-поетичну подачу.

#### Концептуальна основа

Авторська серія не має на меті відтворити традиційні канони християнського мистецтва, а натомість пропонує нову візуальну інтерпретацію сакрального образу, адаптовану до естетики ХХІ століття. Основний концептуальний підхід – неоіконографія, тобто художнє переосмислення традиційних священних образів у нерелігійному мистецькому контексті.

У даному проєкті янгол постає не як релігійний персонаж, а як алегорія світла, духовної гармонії й жіночої енергії, вираженої в сучасній образній мові fashion-ілюстрації. Серія досліджує гармонію між матеріальним і духовним,

поєднуючи красу фізичної форми з глибиною емоційних станів, природу зовнішню – з природою внутрішньою.

**Головна мета проєкту**– показати, як цифровий живопис може служити інструментом сучасного художнього висловлювання, поєднуючи класичні образи з новою модною естетикою. Серія має не лише естетичний характер, а й філософсько-образну складову: кожен принт є візуальною метафорою духовного пошуку і внутрішнього відродження, детальніше в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основні образотворчі засоби пов’язані з архетипічним символізмом

| Образ     | Значення у серії                                           |
|-----------|------------------------------------------------------------|
| Янгол     | Провідник внутрішнього світла, символ чистоти та натхнення |
| Крила     | Свобода, підйом, духовне сходження                         |
| Світло    | Божественність, істина, духовна краса                      |
| Небо      | Простірмрії, безмежність, позачасовість                    |
| Золото    | Символ сакральності, імператив високих цінностей           |
| Руки/жест | Емоційний стан і мова образу                               |
| Очі       | Внутрішня енергія, стан душі персонажа                     |

Серія має наративну єдність: кожен принт – це самостійний образ, але разом вони формують духовно-естетичну історію.

Роботи об’єднані такими темами:

- внутрішнє світло;
- спокій і тиша;
- сила жіночої природи;
- тендітність і велич;
- чистота й емоційна глибина;
- гармонія класичного духу й сучасної краси.

**Серія поєднує два ключові стилістичні напрями:**

### **1. Fashion-естетика**

У даному проєкті використано:

- витягнуті силуети, характерні для fashion-ілюстрації;

- динамічну пластику тіла;
- акцентовану лінію;
- легкість форми та художню витонченість;
- емоційну естетику погляду, жесту, руху;
- виразність у мінімалізмі.

## 2. Неоренесанс і фрескова традиція

Цитати з класичного мистецтва включені не буквально, а стилістично:

- приглушена тепла колірна гама;
- реалістичні обличчя з класичною пластикою;
- орнаменти або декоративні деталі як символічний акцент;
- емоційний спокій і благородність образів.

**Колір у серії відіграє психологічну та символічну функцію.**

З основною палітрою кольорів можна ознайомитись в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Основна палітра кольорів

| Колір             | Значення                              |
|-------------------|---------------------------------------|
| Білий             | Чистота, духовність, внутрішнє світло |
| Золото            | Божественність, тепло, сакральність   |
| Синій/Ультрамарин | Небо, спокій, нескінченність          |
| Зелений           | Природність, гармонія, відновлення    |
| Червоний          | Емоційна енергія, життя               |
| Пудрово-рожеві    | Тонка ліричність, чуттєвість          |
| Чорний            | Лаконізм, драматизм, глибина          |

Поєднання теплого і холодного кольору створює баланс між земним і небесним, що є важливою ідеєю серії.

**Художня мова серії** базується на поєднанні елементів класичної композиції, сучасної динаміки та авторської емоційної експресії. Основні принципи:

### 1. Принцип витонченості

Образи побудовані на підкресленій стилізації: естетика домінує над натуралізмом, а форма підпорядкована ідеї краси та гармонії.

## 2. Принцип «створюваної символічності»

Кожен елемент – крило, промінь світла, благородна тиша погляду – працює як візуальний символ. Серія несе багатошаровий зміст і запрошує глядача до інтерпретації.

## 3. Принцип мінімалізму деталей

Авторський стиль відмовляється від перевантаженості елементами та надмірного фону. Акцент робиться на одному головному образі – янголи як персоніфікації духовного начала.

## 4. Принцип ліричної експресії

У роботах присутня не драматична емоційність, а тиха внутрішня сила – відчуття спокою, гармонії та глибокої внутрішньої зосередженості.

**Концептуальне рішення серії** з чотирьох принтів полягає у створенні цілісного художнього наративу, в якому кожен твір має власну образну й емоційну автономію. Утім, об'єднані спільною ідеєю - «Чотирьох стихій» - ці принти формують єдину візуальну історію, що досліджує внутрішній світ людини, її духовну енергію та невидимі джерела гармонії.

## **Жанрове рішення та композиційна система**

Серія виконана у жанрі постановочного портрету з елементами символізму, який поєднує: портрет як спосіб візуальної індивідуалізації образу; декоративність fashion-ілюстрації; символізм сакральної традиції; експресивність сучасного мистецтва.

**Композиційний підхід** будується на класичних принципах гармонізації:

- центровані композиції з емоційним акцентом у портретній зоні;
- симетрія, що підсилює відчуття врівноваженості;
- ритм ліній крил і волосся, які підсилюють рух;
- використання діагоналей для динаміки образу;
- кадрування для підкреслення настрою.

Композиції побудовані так, щоб викликати емоційний контакт із глядачем – через погляд, пластику, світло і жест.

**Авторська серія розробляється у форматі цифрових принтів, призначених для:**

- друку на преміум-папері;
- створення галерейних постерів;
- використання в інтер'єрних композиціях;
- створення авторських фешн-колекцій (мерч, худі, футболки, шопери);
- цифрових виставок та онлайн-портфоліо.

**Технічні параметри:**

- формат зображення: **A3 або 4000×6000 px**;
- колірний профіль: **RGB (цифрова версія), CMYK (поліграфія)**;
- роздільна здатність: **300 dpi**;
- файлова структура: збереження у форматах **.PSD, .PNG, .TIFF**.

Таким чином, авторські цифрові принти зберігають гнучкість у тиражуванні і можуть існувати як у фізичному, так і у цифровому форматі, що відповідає сучасним тенденціям візуального мистецтва.

**Візуальна цілісність серії**

Для забезпечення єдності серії важливо було дотриматися естетичної логіки творів.

**Цілісність досягнута завдяки:**

- єдиній палітрі кольорів (молочні, тілесні, пастельні, ультрамаринові відтінки);
- спільній пластичній мові (витончені силуети, текучість ліній);
- стилістиці облич та індивідуальності погляду;
- символічним елементам (ореоли, крила, легкі золоті акценти);
- текстурній єдності (ефект фрески, легке вінтажне шумування);
- графічній дисципліні (стриманий фон, фокус на фігуру).



## Концепція як художній задум

Аналіз концептуальних засад серії дозволяє визначити цей авторський проект, як синтез традицій класичного мистецтва та естетики digital culture.

У ньому досліджуються можливості цифрового живопису як повноцінної сучасної художньої мови, здатної поєднувати технічну досконалість із духовною глибиною образу.

Центральною ідеєю є філософське осмислення внутрішнього світла людини, втіленого через символ ангела, через стихії. Проект звертається до фемінної естетики – елегантності, духовної сили та гармонії, – і водночас має потенціал існування як самостійний арт-об’єкт або комерційний продукт у сфері авторських принтів.

## 2.2. Інструменти та технологія цифрового живопису (на прикладі програми Procreate)

Для реалізації авторської серії принтів було обрано програму Procreate, яка є однією з найбільш популярних платформ для цифрового живопису. Procreate поєднує професійну функціональність, інтуїтивність інтерфейсу та високу якість графічного опрацювання, що робить її оптимальним інструментом для створення ілюстрацій та художніх робіт.

### Вибір програмного забезпечення

Вибір саме Procreate обґрунтовується певними перевагами, див. табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Переваги Procreate

| Критерій            | Характеристика                                            |
|---------------------|-----------------------------------------------------------|
| Зручність роботи    | Інтуїтивний інтерфейс, адаптований для художників         |
| Гнучкість           | Підтримка високої роздільної здатності, робота з шарами   |
| Виразні можливості  | Велика бібліотека пензлів та можливість створювати власні |
| Динаміка пензлів    | Реагування на силу натиску ApplePencil                    |
| Можливості анімації | Експорт у форматах, придатних для анімації та відео       |
| Експорт файлів      | Підтримка PNG, JPG, PSD, TIFF                             |
| Оптимізація         | Висока стабільність і продуктивність                      |

Важливо зазначити, що Procreate дозволяє поєднувати стилі графіки, живопису та колажу в єдиній роботі, що є важливим у створенні гібридного авторського стилю.

### Технічне обладнання

Для виконання серії принтів було використано планшет iPadPro, з характеристиками вказаними в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

#### Характеристика обладнання

| Обладнання            | Характеристика                           |
|-----------------------|------------------------------------------|
| Планшет               | iPadPro 12.9"                            |
| Стилус                | ApplePencil 2                            |
| Програма              | Procreate 5.3                            |
| Пам'ять               | 512 GB                                   |
| Формат робочого файлу | 4000×6000 px (A3, 300 dpi)               |
| Колірний профіль      | Display P3 (RGB), експорт CMYK для друку |

Таке обладнання дає змогу створювати професійні художні роботи високої якості з великим ступенем деталізації.

Робота з шарами (Layers) як основа цифрового живопису

Однією з ключових технічних можливостей Procreate є робота з багатошаровою структурою зображення [23]. Це дозволяє організувати творчий процес поетапно та максимально контролювати композицію.

При створенні авторських принтів використовувалась **системна шарова логіка**, див. табл. 2.5.

Таблиця 2.5

#### Характеристика обладнання

| Тип шару                  | Призначення                                        |
|---------------------------|----------------------------------------------------|
| Sketch (ескіз)            | Побудова форми та пропорцій майбутнього зображення |
| LineArt (контур)          | Опрацювання характеру лінії та пластики            |
| BaseColor (базовий колір) | Загальна колірна підкладка                         |

|                     |                                                     |
|---------------------|-----------------------------------------------------|
| Shadows (тіні)      | Об'єм та світлотіньове моделювання                  |
| Highlights (світло) | Логічні акценти світла                              |
| Texture (фактура)   | Імітація фрескової поверхні, художні ефекти         |
| Details (деталі)    | Вії, губи, очі, прикраси, декоративні елементи      |
| GlowEffects         | Ефект сяйва (сакральний художній символізм у серії) |

Кожна ілюстрація створювалась на 25-40 шарах, що дає гнучкість при редагуванні, зміні кольорів і корекції композиційних рішень.

### **Набір пензлів (Brushes) та їх художня функція**

Для роботи над серією використовувалися як стандартні кисті Procreate, так і кастомні. Пензлі виконують не лише технічну, але й важливу стилістичну функцію, адже саме вони формують пластику образу, докладніше в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

#### **Набір пензлів та їх використання**

| <b>Група пензлів</b>         | <b>Використання</b>                         |
|------------------------------|---------------------------------------------|
| Pencil / 6B, HB              | Ескізування, побудова форми                 |
| Inking / StudioPen           | Пластична контурна лінія                    |
| Painting / Acrylic, OldBrush | Фактура мазка, об'єм                        |
| Airbrush / SoftBrush         | Тональні переходи, м'якість                 |
| Texture / Gritty, Stucco     | Ефект фрески, структурність                 |
| Light / Bloom, Lightpen      | Сяйво, духовна атмосфера                    |
| CustomBrushes                | Авторська пластика, крильця, волосся, декор |

Завдяки правильно підбраному арсеналу пензлів у роботах вдалося поєднати м'якість і ніжність з виразною декоративністю fashion-ілюстрації.

### **Кольорова робота в Procreate**

Колірна побудова у цифровому живописі є одним із ключових етапів, тому в рамках авторського проєкту використовувалася система багаторівневого тонального моделювання [22]. Такий підхід дозволяє формувати цілісний колірний простір з глибиною й емоційною виразністю.

### **Основні принципи кольоропобудови:**

- 1. Обмежена палітра.** Використання не більше 6-8 базових кольорів в кожній роботі забезпечує стилістичну єдність серії.
- 2. Температурний контраст.** Поєднання теплих світел і холодних тіней для створення об'єму.
- 3. Гармонійна палітра.** Основою кожного принта є аналогова гармонія з додаванням компліментарних акцентів.
- 4. Символічність кольору.** Золото та білий – як символи світла; бордовий – як глибина емоції; синій – як духовність.

### **Робота зі світлом і повітрям**

Світло є найважливішим художнім компонентом цієї серії. Для передачі ефекту «небесного світла» використано:

- локальні джерела світла на обличчі та руках;
- атмосферне світло як легке сяйво навколо фігури;
- промені та легкі ореоли як художні символи;
- розмиття за Гаусом (Gaussian Blur) для підсвітки елементів;
- накладання (Overlay) для теплих сяючих шарів.

Такий підхід створює ефект світлової глибини, який підсилює деталізацію та додає емоційної виразності композиції.

### **Використання масок і шарових режимів у Procreate**

Однією з ключових переваг Procreate, як інструменту цифрового живопису є розвинена система роботи з шарами, масками та режимами накладання. Ці функції забезпечують художнику високий рівень контролю над формою, кольором і текстурою та дозволяють досягати складних живописних ефектів, які в традиційних медіумах потребували б значно більше часу й технічних зусиль [17].

### **Для точного опрацювання форми і кольору застосовувалися:**

#### **1. Маски:**

ClippingMask – для кольорових шарів без «виходу за межі форм».

LayerMask – для м'якого стирання та редагування деталей.

AlphaLock – для роботи з текстурями в межах об'єктів.

## 2. Режими накладання шарів (BlendModes):

| Mode       | Призначення                       |
|------------|-----------------------------------|
| Multiply   | Тіні і затемнення кольору         |
| Overlay    | Контраст теплих і холодних планів |
| Screen     | Легкі джерела світла              |
| SoftLight  | М'які світлові переходи           |
| ColorDodge | Ефект сяйва та гало               |
| LinearBurn | Глибина тіней                     |

Завдяки цим інструментам вдалося досягти професійної живописної якості зображень, характерної для концептуального цифрового мистецтва.

## Організація робочого процесу в Procreate

Робота над кожним з принтів здійснювалася у структурованій послідовності етапів, що є важливим для досягнення професійної якості.

### Процес створення будувався за наступним алгоритмом:

#### Етап 1. Підготовка документу

- Вибір формату: **A3 вертикальний (300 dpi)**.
- Колірний профіль: **Display P3 (широка гама RGB)**.
- Структура робочих шарів – **папки за етапами**.

#### Етап 2. Пошук композиційного рішення

- Кілька швидких **thumbnail-скетчів** (мініатюр) 3–5 варіантів композицій.
- Вибір основної – з найсильнішою емоційною виразністю.

#### Етап 3. Ескіз

- Побудова анатомії і ліній руху.
- Пропорційний аналіз.
- Визначення центрів емоційного фокусу (погляд, руки, крила).

#### Етап 4. Лінійний рисунок

- Перехід до чистої лінії.

- Робота над ритмікою ліній – пластика волосся, крил, одягу.
- Вирішення силуету.

### **Художня побудова об'єму та тону**

Художня побудова об'єму та тону є фундаментальним етапом у процесі цифрового живопису, адже саме завдяки тональній моделі зображення набуває глибини, простору та матеріальності. У Procreate ця побудова реалізується через поєднання класичних принципів академічного рисунку та засобів цифрового середовища (шари, маски, режими накладання, м'які та жорсткі кисті) [22].

Цей етап дозволяє вибудувати цілісний об'єм форми, визначити джерела світла, зону тіней, рефлекси та взаємодію різних світлових планів, що особливо важливо у стилізованих і символічних композиціях.

### **Етапи роботи:**

#### **1. Grayscale Underpainting (підмалювання у відтінках сірого)**

Першим кроком у побудові об'єму є створення підмалювання у сірій шкалі (grayscale). Такий метод запозичений із традиційного живопису (грисайль) та дозволяє:

- зосередитись на тональній структурі без впливу кольору;
- визначити основні співвідношення світла й тіні;
- закласти основу пластики об'єму та логіку освітлення;
- рівномірно моделювати форму перед впровадженням кольору.

У Procreate цей етап виконується м'якими кистями (Soft Brush, Medium Brush), що дає можливість створювати плавні переходи та атмосферну глибину.

#### **2. Ambient Occlusion (м'які тіні заглиблень)**

Ambient occlusion – це «м'які тіні стиків», які виникають у місцях природного затемнення: під підборіддям, під волоссям, у складках одягу, у точках дотику тіла з поверхнею.

У Procreate ці тіні часто накладаються на окремому шарі з режимом Multiply, що дозволяє точно контролювати їх інтенсивність. Такий підхід

створює переконливий ефект просторовості та робить силует більш чітким і відділеним від фону.

### 3. Local Colors (базові локальні кольори)

Після завершення цього етапу вводиться локальний колір. У цифровому середовищі це здійснюється за допомогою: функції Alpha Lock або Clipping Mask, що дозволяє накладати колір, не виходячи за межі силуету.

Основна мета – закласти загальну палітру з мінімальною кількістю відтінків, визначити домінантний колірний тон і зберегти логіку тональних співвідношень, побудовану на попередньому етапі.

### 4. Soft Light Modeling (моделювання світлом)

Центральну роль у побудові об'єму відіграє світло.

Використання режимів Soft Light, Overlay, а також напівпрозорих шарів дозволяє:

- підсилювати світлові акценти,
- створювати ефект природної підсвітки,
- формувати глибину та фактуру,
- передавати емоційний стан зображення.

У випадку роботи зі стихіями світло відіграє особливу символічну роль, підкреслюючи характер кожного образу – від м'якого розсіяного «повітряного» саява до яскравих контрастів «вогню».

### 5. Form Shadows (формотворчі тіні)

Формотворчі тіні відповідають за реалістичність моделювання об'єму.

Вони знаходяться на протилежному боці від джерела світла, мають складну градацію від напівтіні до глибокої тіні, формують «скульптурність» зображення.

У Procreate вони часто створюються м'якими графітовими або живописними кистями.

### 6. Rim Light (кільцеве або контрове світло)

Rim Light – це тонка світлова лінія по контуру силуету, яка: підкреслює форму, відділяє фігуру від фону, додає відчуття повітря і простору, створює драматичний або декоративний ефект.

Для серії про стихії Rim Light використовується як стилістичний акцент: м'яке блакитне сяйво – для Повітря, золотаве – для Вогню, перламутрове – для Води, глиняно-зелене – для Землі.

#### 7. Glazing (лазурування кольором)

Glazing – це техніка нанесення прозорих шарів кольору, що дозволяє тонко коригувати: температуру освітлення, насиченість, колірні переходи, локальні акценти.

Завдяки режимам Color, Overlay, Soft Light художник отримує ефект реалістичного живописного ефекту, який у цифровому форматі можна здійснювати акуратно й без ризику зіпсувати попередній шар.

#### 8. Завершальні акценти

На завершальному етапі додаються дрібні текстурні мазки, виділення деталей (очі, губи, волосся), світлові акценти (Bloom, Light Pen), декоративні елементи, характерні для концепції серії.

Ці акценти формують завершений художній образ та підсилюють емоційний вплив композиції.

Такий метод дозволяє зберегти живописну логіку форми, уникнути "пластикового" ефекту цифрової графіки та надає зображенню натхненності.

#### Підготовка файлів до друку

Оскільки кінцевим завданням проєкту є створення арт-принтів, важливим етапом став професійний препрес (підготовка до друку), див. табл.2.7.

Таблиця 2.7

#### Основні технічні параметри для друку

| Параметр            | Значення                |
|---------------------|-------------------------|
| Роздільна здатність | 300 dpi                 |
| Формат              | A3 або адаптація під A2 |
| Колірний профіль    | CMYK (Coated FOGRA39)   |



|                      |                                                            |
|----------------------|------------------------------------------------------------|
| Рекомендований папір | Fine Art Paper / текстурний папір 300–350 г/м <sup>2</sup> |
| Тип друку            | Пігментні чорнила                                          |
| Формат файлів        | TIFF, PDF/X, PSD                                           |
| Поля                 | 5–10 мм на обріз                                           |

### **Експорт проводився у двох варіантах:**

- цифрова версія – RGB (для портфоліо та онлайн-виставки);
- поліграфічна версія – CMYK (для друкарні).

### **Авторська уніфікація серії**

Для підтримання серійної єдності всі роботи мали:

- однаковий формат (вертикальна орієнтація),
- однакові настрої кольору та інтенсивність світла,
- схожу стилістику декоративних елементів (ореоли, жезли, крила),
- єдиний стиль підпису автора,
- загальний концепт «Чотири стихії».

У ході роботи було встановлено, що Procreate є високоефективним професійним інструментом цифрового живопису, який забезпечує комплексну підтримку всіх етапів створення авторських принтів – від початкового ескізування до фінальної підготовки зображення для друку. Програма продемонструвала свою значну функціональність у формуванні високоякісних художніх зображень завдяки можливості працювати з великою роздільною здатністю, тонко опрацьовувати деталі та точно контролювати колірні рішення. Procreate також виявився надзвичайно ефективним для реалізації змішаного стилю, що поєднує естетику fashion-ілюстрації з візуальними принципами класичного живопису. Це стало можливим завдяки широкому вибору пензлів, текстурних ефектів і налаштувань, які імітують традиційні художні техніки – акварель, пастель, акрил, графіку та фрескову фактуру – у цифровому середовищі.

Крім того, програмне забезпечення забезпечує комфортну та коректну підготовку робіт як для цифрової демонстрації, так і для поліграфічного

відтворення. Підтримка професійних форматів, робота з колірними профілями та можливість експорту високоякісних файлів дозволяють адаптувати зображення під різні канали представлення.

Важливою перевагою Procreate є й те, що він сприяє збереженню та розвитку індивідуального авторського стилю: створення власних пензлів, кастомних текстур і параметрів накладання забезпечує художнику свободу вираження та формує унікальну пластику лінії, кольору й фактури. Таким чином, Procreate підтвердив свою професійну придатність як повноцінний інструмент сучасного цифрового художника й надійна платформа для створення авторських принтів.

## ВИСНОВКИ

У магістерській кваліфікаційній роботі «Створення серії авторських принтів засобами цифрового живопису» здійснено комплексне дослідження теоретичних, технологічних та художніх засад цифрового живопису як актуального напрямку сучасного образотворчого мистецтва. Вивчення спеціальної літератури, аналіз мистецьких практик і власна творча реалізація дозволили отримати такі узагальнені висновки.

По-перше, встановлено, що цифровий живопис є повноцінним інструментом художнього вираження, який поєднує можливості традиційної техніки та переваги цифрових технологій. Його розвиток зумовлений глобальною цифровізацією візуальної сфери, зростанням ролі графічних редакторів та розширенням сфер застосування – від художньої ілюстрації до комерційних і дизайнерських напрямів. Аналіз тенденцій підтвердив, що цифровий живопис формує окремий пласт сучасної художньої культури, впливаючи на становлення нової візуальної мови.

По-друге, теоретичний огляд дав змогу систематизувати особливості інструментів і технологій Procreate, які визначають специфіку створення цифрових принтів: робота з шарами, пензлями, світлом, текстурами, кольорними режимами, а також можливість швидкої адаптації композицій під різні формати друку.

Визначено, що Procreate, як професійне середовище, забезпечує широкий спектр виражальних засобів, що сприяє формуванню індивідуального художнього стилю.

Також, проведено аналіз стилістичних і композиційних принципів fashion-ілюстрації та особливостей поєднання її як естетичного напрямку з класичними мистецькими традиціями. Це дозволило сформулювати власний художній метод, заснований на синтезі елегантності, декоративності та сучасного візуального мислення.

Результати дослідження мають як **теоретичне**, так і **практичне** значення, а створена серія може бути використана у подальших творчих, комерційних та

виставкових проєктах. Робота підтверджує актуальність цифрового живопису та його високий потенціал для формування індивідуального художнього стилю й сучасної дизайнерської продукції.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волинець В. О. Інтеграція доповненої реальності у мистецтво. Культура і сучасність : альманах. 2021. № 1. С. 9-16.
2. Єфімов Ю.В. Комп'ютерна графіка: Adobe двома руками :навч. посіб. / Ю.В. Єфімов. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. – 120 с.
3. Зубавіна, Ірина. Онтологія віртуального простору: Екранознавчі зшитки / Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 376 с.
4. Кириченко О. Цифрова культура як результат розвитку культури інформаційного суспільства. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 124. С. 179–182.
5. Малежик Ю. М. Цифровий живопис як альтернатива академічному у дистанційній підготовці фахівців образотворчого мистецтва. Мистецька освіта у міждисциплінарному вимірі: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 07– 08 червня 2022 р.) / за заг. ред. О. О. Матвєєвої. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. С. 62–66.
6. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції: навч. посібн. / М. О. Пічкур; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 248 с.
7. Вісник КНУКіМ Серія «Мистецтвознавство». December 2020./ СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ FASHION-ІЛЮСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ. URL: [https://www.researchgate.net/publication/347956041\\_SUCASNI\\_TENDENCIJ\\_ROZVITKU\\_FASHION-ILUSTRACII\\_V\\_UKRAINI](https://www.researchgate.net/publication/347956041_SUCASNI_TENDENCIJ_ROZVITKU_FASHION-ILUSTRACII_V_UKRAINI) (дата звернення: 18.10.2025)
8. Цифрові речі, цифровий контент, NFT та авторське право: співвідношення в межах розширеного кола об'єктів цивільних прав. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/cifrovi- reci-cifrovii-kontent-nft-ta-avtorske-pravo-spivvidnosennia-v-mezax-rozsirenogo-kola-obektiv-civilnix-prav> (дата звернення: 18.10.2025)

9. A History of Generative Art. URL:  
<https://www.phillips.com/article/98557482/ex-machina-a-history-of-generative-art> (дата звернення: 03.11.2025)
10. Boorstin D. The Image: A Guide to Pseudo-Events in America. New York : Vintage Books, 1992. 319 p.
11. Dikovitskaya M. Visual Culture: The Study of the Visual after the Cultural Turn. MIT Press, 2005. 316 p.
12. Elkins J. Responses to Mieke Bal's 'Visual Essentialism and the Object of Visual Culture'. Nine Modes of Interdisciplinarity for Visual Studies // Journal of Visual Culture. 2003. Iss. 2. P. 232– 237.
13. Gollifer, S. (2019). "The Evolution of Digital Art," Leonardo Journal, 52(3), 245-257.
14. Goodman N. Languages of Art: An Approach to a Theory of Symbols. Indianapolis : The Bobbs-Merrill Company, 1968. 277 p.
15. Manovich, L. (2017b). Defining Cultural Analytics. (E. G. Lapina-Kratasyuk, Trans.). Shagi / Steps, 3(2). [in Russian].
16. Objects of Virtue Art in Renaissance Italy. Syson, Luke; Thornton, Dora - 2001 - Los Angeles, Calif.\_ J. Paul Getty Museum
17. Paul, C. (2015). Digital Art. Thames & Hudson.
18. Beginner's Guide to Digital Painting in Photoshop 2nd edition. - 3dtotal Publishing, 2019. p.282.
19. Color and Light: A Guide for the Realist Painter. - James Gurney, 2010. p.222.
20. Hartt F., Wilkins D. History of Italian Renaissance Art. – Pearson, 2010.
21. How to Draw: Drawing and Sketching Objects and Environments" - Scott Robertson.
22. Procreate for Beginners: Everything You Need to Know to Get Started» - Melissa Walker. , 2024. p.224
23. The Skillful Huntsman: Visual Development of a Grimm Tale - Scott Robertson. (2005). p.160

24. The Philosophy of Digital Art. – Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/digital-art/> (дата звернення: 20.10.2025)
25. Procreate: офіційний сайт та навчальні матеріали. URL: [procreate.art](https://procreate.art)
26. Adobe Creative Cloud: довідка з Photoshop. URL: [adobe.com](https://adobe.com)